

ERDÉSZETI ÚJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Isten-ostora.

Sulyosan végig suhintott hazánk nagy részén a haragvó Isten ostora. A csapás nyomán fájdalmas jajsavak emelkednek az éghez, a földet pedig sűrűn omló könnyek zápora áztatja. Nem százak, vagy ezrek, hanem milliók jajgatása, könnyezése az.

Az egymást követő sok inséges esztendő után az idén Isten áldása látszott bekövetkezni s az orczája verejtékével földet turó gazda és munkás ember nagy lelki gyönyörűséggel szemlélte fáradságos munkája gyümölcsének gyönyörű fejlődését s miközben az önmaga munkáját dicsőítette, vajami kevésnek jutott eszébe dicsőíteni azt, kinek áldása az

egyedüli, mely az emberi gyarló kéz munkájának az eredményt biztosítani képes.

Kihalt az emberek legnagyobb részéből a nemesebb érzés, előtte azt a rideg anyagiaság, a gyatra sóvárgása a testi élvezeteknek. Isten nevét nem fohászba, csak ocsmány káromkodásokba szokás manapság szőni; még a pap is nem egy csak úgy veszi a szájába, mint a munkás ember a kapa, kasza nyelét, nem egyéb az nála sem silány kenyérkeresetnél.

Az imádkozás immár szégyen s az abban buzgólkodó csúfságára szolgál az embernek, a káromkodás nemes virtus, melyet megbámulnak. Az istenkáromló bámulatra ragadja a gyermek-sereget s mintaképül szolgál annak. Kevés a

TARCZA.

Déli pihenőm.

Azt fogja rá a tisztelt olvasó mondani: „mi közöm nekem a te déli pihenődhez?” s talán igazsága is lenne, ha ez a pihenő csak az én csekély személyemé lenne ilyen, de hát világot vet az arra, hogy milyen az erdészeti altisztek pihenője általában. „Ab uno disce omnes” mondja a latinok híres költője, mi magyar nyelvünkön annyit tesz, hogy: egyből ismerd a többit.

Tizenkettőt mutatott az óráim mutatója, midőn fölértem a magyar Érczhegység egyik kimagasló csúcsára. Azt különben, hogy dél az idő, tudtam én az óra nélkül is; az életet szabadon töltő magamfajta embernek a nap vagy a csillagok járása elég pontos időmutató, de figyelmeztetett arra gyomrom is, melynek korgása nem maradt messze hátra a közelgő zivatar távoli dörgéseitől. Lábam is megunták már a merevények mászását, fáradt testem pihenés után vágyott.

Arczom verejtéke záporként hullott alá s így a gyomor korgásával egyesülve hű mása volt egy szinpadi esőnek s idején valónak láttam az ebédelést, mert hiszen meg vagyok irva: a te orczádnak verejtékében fogod enni kenyeredet.

A nap erősen tüzött, árnyék után kutattam hát, mit hamar találtam is egy törpe, de dus lombozatu nyirfa tövében s leheveredtem az alatta diszló puha gyepre.

A természet megkönyörült rajtam, egy-egy szélrohammal segítve leszáritani izzadságomat, de — sajnos — nem tette ingyen, mert a nyirfa egyik ágára akasztott sipkámát játékszerül vette magához s vitte volna tudja Isten hová, ha nem akad utjába vagy száz lépésnyire egy terebélyes tölgyfa, mely dús lombozatával fölfogta a szökevényt.

A már fanyársra tüzködött szallonnát egy kőhöz támasztva megindultam a hűtlenné lett fejfödöm után, a helyszínre érve azonban sajnosan tapasztaltam, hogy nem lesz valami könnyű dolog hozzá férni s alig marad

pénzünk a testet, lelket egyaránt ölő szesznek nevezett pancsra? nosza, rajta, takarítsuk meg ott a filléreket, ahol lehet; vonjuk meg azokat az Isten dicsőítésére szolgáló egyházaktól s a megtakarított egyházi adók árán öblögessük torkainkat: legyünk felekezeti nélküliek. Rázuk le nyakunkról a vallásosság, az istenfélelem igáját s legyünk szabad gondolkozásuk, fölvilágosodottak. Fussunk a hamis prófétákhoz, hogy álitsanak nekünk látható isteneket, mert az, aki láthatatlan, tulajdonképpen nincs is; szegény és gyermekesség olyat hinni a mit nem látunk, mit fölvilágosodott elménkkel fölfogni képesek nem vagyunk.

Midőn pedig eme elbizakodottságában legjobban tobzódna a nép, midőn hitetlenségének szava immár az egeket ostromolja, akkor megnyílik azok kapuja s kinyúl rajta a régóta türelmes, de végre türelmét vesztett s haragvó Isten keze s végig suhint ostorával a hitetlen, lázongó népen s dörgő hangon oda kiáltja neki, hogy: „vagyok!” és meghallja dörgő szózatát még a sükettségben született is.

Ami már kipusztult az emberi szívből, a minek a neve elnémult már régen az emberi ajkon, az egyszerre lesz. Milliók ajakán hangzik föl egyszerre fájdalmas sóhajtás: „Istenem!” „Istenem!”

Az aranykalászszaal ékes rónaságnak kiszált sártömeggé kellett válnia, hogy a nép ajkán fölhangozzék az Isten neve. A gazdagnak, hatalmasnak nem kell az Isten, ő azt élvezeteiben leli föl, a nyomorultnak az inségesnek Isten az egyedüli menedéke, annak panaszolja baját, attól vár segédelmet, hogy azt új jólétre vergődve újból elfeledje.

„Legyen egyenlőség!” ordítja a socialisták serege s kész neki indulni egyenlőn megosztani vagyont, feleséget. A hatalmasak, a gazdagok megriadnak s fegyvert kérnek a gonosz lázongás elnyomására és vagyonuk megvédelmezésére. Vajjon sikerülni fog megakadályozni az egyenlőséget? Nem! az egyenlőség immár hazánk nagy részében megvan, koldus lett abban szegény és gazdag egyaránt, az Isten ostora, mely vihar, felhőszakadás és jég képiben jelent meg, egyenlővé tette azokat.

„Ha csak egy igazat találsz abban, nem pusztítom el,” szolt Isten a jámbor Lóthoz, czélozva Sodoma és Gomorha városokra és a városok elpusztultak, mert egy igazat nem lehetett találni azokban. Vajjon hazánk is oda jutott volna már, hogy egy igaz nincsen benne többé s pusztulnia kell az egész népnek?

Nehéz jövőnek nézünk elejbe. Az ország nagy részét, a leggazdagabb, legtermékenyebb

egyéb hátra, mint fölkuszni a fára, ami pedig, tekintve annak nagy méreteit, magas törzsét nehéz dolognak látszott. Gyermekkoromban ügyes mászó hírében álltam s nem volt határunkban gyümölcsös, melynek gyümölcsét nem én kóstoltam volna meg hamarabb, mint a gazdája; igaz, hogy néha elég drágán megfizettem érte, mert a tetten érő gazda suhogóval a kezében vajmi hamar megtalálta testemnek azt a részit, melyet nem a nevével, hanem csak ügyes körülírással szokás jelezni. Jobban fizette ki magát ennél a másik mászás, melyre falunk derék erdőre buzdítgatott, mondván: „no Pali öcsém, jer velem, kiszedjük a madarakat”, már tudniillik a ragadozókat s ennél, ha eredményre jutottam, nem hogy verést nem kaptam, hanem inkább minden egy pár lábért egy krajezárt s így nem egyszer tettem szert pompás falat krumpliczukorra.

De mi volt nekem akkor 9–10 éves korommal egy-egy fát megmászni? Bezzeg most, midőn — ha még soká halasztgatom a becsületes emberek sorába való lépést — ide-oda bejutok az agglegények sorába,

növésnek induló poczakom már nem igen biztat ilyen testgyakorlatokra. A szakiskolában is testalkatom miatt derék tanárom medvének nevezett, mit csintalanságra mindig kész társaim fölkapva, tisztos nevem helyett „Ursus névvel ruháztak föl, a szakiskolai önkényes tüzoltó glédában pedig nem kerültem a mászók közé, hanem a szivattyúhoz, mi módot nyújtott arra, hogy csüfolkodó társaimon boszút vehessek s nem egyszer, midőn gyakorlaton a tetőkön mászkáltak — nehogy oda égjenek — jól lelcsoltam,

Azt soha sem tudtam fölfogni, hogy a szakiskolai tüzoltóknál mért mondják az egy emberre, hogy az őt s hogy még jobban el is higgyék az emberek, azt még ki is írják a mellére ilyen módon: Ö. T. — A gyöngébb elméjük ebből azt akarják kisütni, hogy az önkényes tüzoltót jelent, de hát nem lehet az, mert ha már valami a szakiskolai tüzoltó, akkor az nem őt, hanem káté, ugyan nem az, melyből a tisztelendő ur a vallást tanítja, hanem ilyenforma: K. T., a mi szerintem annyit jelentene, hogy: köteles tüzoltó.

részt tönkre tették a napokban végig zajlott viharok, égiháborúk s a csapást milliók fogják megsintleni. A nép reménytelenül tekint a jövőbe s nem tudja mihez fogjon, csak siránkozik tehetetlenül. Mibe vesse bizodalmát? Az Istentől megvonta már régen s helyezte a saját gyarlót erejébe, a mely most megtörve, ellankadva segíteni nem bír.

Terjünk vissza Istenhez, a minket még haragjában is szerető közös atyához s vessük abba minden bizalmunkat. Ő bizonyára nem fordítja el fényes ábrázatát megtévelyedett de megtérő gyermekeitől, hanem enyhíteni fog nyomorúságunkon, erőt ad annak elviselésére.

A nyomorúság a hit próbaköve.

A gombák.

Többször volt alkalmam tapasztalni, hogy számtalan erdészeti altiszt van, ki nem tudja a megehető gombát a mérgestől megkülönböztetni, pedig nagyon sajnós, hogy ennek a növénynek tanulmányozását oly sokan elhanyagolják s kellő figyelmükre nem méltatják, mert hiszen az az erdőgazdaságnak egyik mellékhasznátát képezi s már mint ilyen is szükséges alaposan ismernünk, de szükséges ez azért is, mert a gomba kitünő élelmi cikket képez akár friss, akár szárított állapotban s a különben is nagyjából anyagi gondokkal küzdő erdészeti altiszt ugyancsak rá van utalva arra, hogy a természet ajándékait ott fogadja el és vegye igénybe, ahol azok szinte maguktól kínálkoznak.

A gombák szedése által nem csak konyhánkat láthatjuk el itt-ott izletes és egészséges eledellel, de a főlegből még szép mellékjövedelemre is tehetünk szert, mert soha annyit nem gyűjthetünk belőle, hogy az szárított állapotban vevőre nem találja.

Ilyen körülmények között nem tartom érdektelennek röviden megismertetni ama jeleket, melyek által az ehető gombákat a mérgesektől megkülönböztetjük.

A mérges gombák nedves erdőrészekben s leginkább olyan helyen tenyésznek, a hová a friss levegőnek nincs elegendő behatása. Színük többnyire fehér, kék, zöldes, vagy világos-barna. Némelyeknek tönke (törzs-alja) üres, fölepe nyálkás, piszkos anyaggal van bevonva s ha összetörjük, ragadósak és kellemetlen szagot terjesztenek s bűzös genyedséggé alakulnak.

Megfőzve a mérges gomba kemény s majd kék, majd fekete színű lesz. A legmérgeesebb gombák fajai ezek: a légyölő galócza és a tűztinórú sárgászöld, melynek husa törés után megkékül; a ganéj-galócza. Általában véve mérgesek mindazok a gombák, melyek kellemetlen szaguk és világos-barna színűek.

Az ehető gombák ennek ellenében kellemes illattal és izzel bírnak; a főlepük ezeknek is ragadós ugyan, de tiszta s azon majd sötétebb, majd világosabb foltok láthatók. A megehető gombák közé tartoznak: a ripacsos gomba (szarvas gomba), a kucsma gomba, a kalaptalan palánka, melynek sima, sárgás tüskéje szétágazó, a tinoru, domboru kalappal, a csirke gomba, melynek karimája később tölcser alakúvá lesz, végül az izletes vörös galócza, vagy ridzike, mely csak fenyvesekben terem.

Önkénytes ott nincs is, mert nem képzelhető olyan futó bolond, aki vasárnap délelőtt a heti fáradalmak után jól megérdemelt pihenés helyett háztetőket saját jószántából menjen mászni.

De bocsnat! hiszen én minden egyébről beszélek itt, csak nem az én déli pihenőmről. Térjünk tehát vissza a tárgyhoz.

Keservesen bár, neki fohászkodtam a mászásnak s keblemre öleltem a 70 cm átmérőjű derekat, térdeimet pedig neki támasztottam, de hiába, a mennyit egy perczben fölfelé, annyit haladtam a másikban lefelé s az eredmény utoljára is kiszakadt nadrág, no meg az volt, hogy elcsigázva, megizzadtam még mindig a fa alatt voltam. Kétségbeesetten néztem körül valami mentő eszköz után s vizsgálódó szemeim csakhamar találtak is olyat egy dült fenyőfa képiben, melynek elszáradt ágai kitünő létrául ajánlkoztak. Óh, te bolond fej, hogy ez nem jutott hamarabb eszedbe!

Egy kis erőlködéssel oda vonszoltam s föltámasztottam a fenyőt és már most olyan vigan másztam a

rögtönzött létrán fölfelé, akár csak egy igazi Ö. T. Már-már célhoz értem, már nyújtottam kezem jogos jószágom után, ekkor — egy újabb szélroham és a sipka vigan kalimpál a levegőben a völgy felé s tudja Isten, hol lett maradása.

Az árgyélusát! hát mégis csak födetlen fővel kell nekem ma haza mennem, ha csak kendőt nem kötök menyecske módra a fejemre, hasonlatossá téve ezzel magamat a nagy hirre vergődött szegedi bajszos asszonyhoz, kit minden vásáron bódében mutogatnak egy-egy piczuláért.

Bosszusan tértem vissza nyírfám alá, hogy legalább a fáradozás által még fokozódott éhségemet csillapítsam.

Tyű! lánczos, lobogós! hová lett az én szalonám? Azt bizony jó étvágygyal ott a közelben fogyasztja egy bundás komondor. Elvitte az nyársastul s most mint a ki jól végezte dolgát, jóllakott bendővel odébb akar állni, ott hagyva a körülnyalogatott nyársat, hogy egyem azt meg én. No megállj, te

A tulipánfa.

A tulipánfa külföldi fanem, melynek hazája Északamerika s nálunk még ritkaságszámba megy. Magam is kísérleteket téve vele, indokoltnak látom tapasztalataimat itt röviden előadni.

A tulipánfa magja apró, zöldes-fehér színű, melyet télen át nedves homokban rétegezve tartunk el s tavasszal elvetve augusztus hónapban kel ki. A földből kibuvó szára fényes világoszöld s a földszíne fölé jutva azon előttünk a szegletes, három karéjjal ellátott sötétzöld levél s a levélnyel alján kicsiny mellék levelek jelennek meg.

Egy szépen felnőtt példány van a görgényi erdő-őri szakiskola parkjában, mely a neki kedvező termőhelyen 15 méternyi magasságot és 40 cm. vastagságot ért el. Törzse kilencz méter magasságig ágtalan, kérge sötét-szürke színű, nagy, fényes levelei szegletesek s három karéjjal birnak. A levélnyel 40 ctm. hosszú és az alján apró mellék levelekkel van ellátva. Zöldes-sárga virágai tulipánszerűek és júliustól augusztus közepéig bujnak elő az ághagyeken. Gyümölese tobzos és október vége felé érik. Az apró, zöldes-fehér színű magvak a tobozpikkelyek végében vannak elhelyezve. A magot legcélszerűbb érés után azonnal elvetni, ha azonban ez nem lenne lehetséges, akkor télen át nedves homok közé rétegezve tartjuk el s tavasszal vetjük. Eme eljárás mellőzésével a tavasszal elvetett magnak csak egy része kel ki a vetés évében.

A tulipánfa kiváló díszet képezi a parkoknak s így érdemes annak nevelésével foglalkozni.

Közli

Krisán György.

Könyörületesség.

Másnak baján segíteni, másokat bánatukban vigasztalni olyan nemes érzés, mely minden tiszteletet érdemel. A mai anyagiasságnak alávetett korban ez a nemes érzés kezd nagyon kiveszni az emberek szívéből, de hála Istennek még nem mindegyikéből. Vannak még mindig fenkölt, nemes lelkek, melyek más embertársaiknak nem csak örömeiben, de bánatában is szívesen megosztóznak s örömeikre szolgál, ha szerény falatjukat a szükölködővel megoszthatják. Különben mindig igaz marad az, hogy a jóllakott nem hisz az éhezőnek és hogy a szegény ember búját, bánatát legjobban megérti és átérzi az, aki maga is szegény s az élet több tövist nyújt neki, mint rózsát.

Egy kis lapocska jutott kezünkbe, tenyérnyinél nem nagyobb, rajta írott betűk. Kevés az írás, de tartalma annál nagyobb, annál megragadóbb. Egy kora özvegységre jutott asszony a maga és hét árvája nevében kér föl minket arra, hogy köszönetet mondjunk mindazoknak, kik ujabban a feledhetlen férje elhunytá fölött érzett fájalmában részt vettek s kik vigasztaló szavuk mellett — talán maguk is szükölködők — hozzá járultak ahoz, hogy kicsiny árváinak a mindennapi kenyeret megadhassa.

Istenben boldogult kartársunk, Flepsz Frigyes özvegyének levele az, mely elmondja, hogy ujabban a következő urak adományait vette.

1. Biró Sándor urtól egy zsebnaptárra beküldött 80 krt az „Erdészeti Ujság” szerkesztősége révén. 2. Répay Albert urtól 50 kr. 3. Duba Sándor urtól 50 kr. 4. Kuth Ignác urtól 50 kr. 5. Podolcsák András ur küldeményét 3 frtot, mely összeghez hozzájárultak a beküldendő ur 1 frt, Zsigó Imre erdőőr ur 50 kr.,

hunczut! Fölkapom puskámat, dörren annak csöve, bődül a komondor: „így fizet a világ!” Még egy nagyot rugott s kiadta páráját.

A száraz kenyérrel kellett csillapítanom öreg étvágyamat. A fejem födetlen, gyomron félig teli; roppant dühös voltam. Hogy menjek most haza?

Tudja Isten, meddig gondolkoztam volna, de fölriaszt egy nesz mély ábrándozásból. Csörtetés hallatszik, arrafelé nézek, hát jön ott egy ember, kinek szürkan-kója bekötött ujjai megrakva gombával. No megálj, te tolvaj! csak hogy mégis akad, kin mérgem tölthessem. De ezt már megcsipjük.

Neki rugaszkodtam és egy pár ugrással mellette termettem. Hatalmas szökéssel menekülni vágyott, hej, de mindhiába, egy otromba tuskó került az útjába s azon bukott által. A kankó gallérja csakhamar marokban. — Hogy hínak? te tolvaj!

Búsan mondja nevét, én meg vigan irom a fekete könyvbe. Nem megyek födetlen fővel haza immár! Kalapját zálogba vettem a tolvajnak s tettem a fejemre.

Hát tessék most, milyen pihenőm volt nekem. Négyszer megizzadtam, testem fölkarcoztam, nem ettem egyebet, csak száraz kenyeret, szalonnámat kutya, szél elvitte sipkám.

Ilyen pihenésünk van nekünk nem ritkán!

Machay Pál
urad. főerdőőr.

ADOMÁK.

Ötletek. Az idő siet, mert tudja, hogy sokan vannak, a kik agyonütik.

*

Azért szokás drága emlékekről szólni, mert többnyire viszonzni kell őket.

*

Csak fiatal korában részegedhetik meg az ember, a nélkül, hogy innék.

Petrovits Antal főerdőúr 50 kr., Sebők Vilmos erdőlegény 50 kr. és Csib Gusztáv erdőúr 50 kr.

Kötelességünket vélnők mulasztani, ha a nemes adakozóknak az özvegy által nyilvánított hálás köszönetéhez mi is hozzá nem járulnánk.

Nem vagyunk addig elhagyatva, míg mi magunk nem hagyjuk el egymást!

LEVELEZÉS.

Tenke, 1898. június 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó hó 24-én a Biharvármegyében levő tenkei véd-kerületemen nagy zivatar vonult végig, mely — sajnos — emberáldozatot is követelt, még pedig olyan különös módon, hogy azt ritkaságánál fogva nem vélem érdeketlennek közölni.

Eme zivatar alkalmával ugyanis a villám a szomszédos Vasánd község határában két embert agyonsújtott, egy nőnek a szemevilágát vette az erős fény, egy embert pedig annyira megbénított, hogy nem bír halolni s beszélő képességét is elvesztette. A szerencsétlen áldozatok kilenczed magukkal tengerit kapáltak s egy sorban voltak fölállítva s itt történt a valóban csodálatos és rendkívüli eset, hogy a közjük lecsapott villám a harmadik és az ötödik kapást sujtotta halálra, míg az ötödiken túl levők közül kapta a már említett súlyos sérülést a férfi és a nő.

Ugyanez a zivatar alkalmával a Beél-Fenyér község határában agyonsújtott a villám egy lópásztort, midőn a lovait legeltette a mezőn. A villám a szegény embert fején érte s miután szalmakalapját foszlányokra tépte, hátgerinczén és lábszáran végig futott le a földbe s a mi különös a dologban, hogy míg hátán az inget elégette, addig mellénye sértetlen maradt.

A vasándi esetről az egyik agyonsújtott emberen ugyszólva semmi sérülés sem volt látható, csak a feje bubján pörzsölődött le a haja mintegy két ujnyi szélességben. A másik embert nyakszirten érte a csapás és lehaladt a hátgerincz közepéig, innen pedig áthatva a hasra, a bal lábszáron jutott le a földbe s utjában megpörzsölte a bőrt.

Adja Isten, hogy jövőre öröndetesebb hírrel szolgálhassak lapunk tisztelt olvasóinak!

A szerkesztő urnak igaz hive

Veszélovsky István
püspöki urad. erdőúr.

Különfélék.

Halálozás. Mint egy visszaérkezett lappéldány czimszalagjára tett megjegyzésből értesültünk, a Liptóvármegyei Koriniczán székelő Bodnár József erdőúr

elhalálozott. Az illető a közös ügynek és lapunknak elejétől fogva buzgó és kitartó hive volt. Nyugodjék békével.

Gyilkos zivatar. Borzasztó zivatar dühöngött a napokban Eszternek és Cservenka községek környékén. Először iszonyu jégeső keletkezett, mely elverte és tönkretette az egész termést. Utána nagy felhőszakadás volt, mely elöntötte a két községetés határát. A házak kiritéseit elvitte, fákat tövestől szakított ki az ár, Az iszonyu zivatarnak emberáldozata is volt. Egy férfit és egy gyermeket elragadt az ár, kik a vízben lelték halálukat. Sok háziállatot, lovat, tehenet magával ragadott. A két község lakossága a legnagyobb nyomorba jutott.

Értékes kincslelet. Köttse somogymegyei község határában egyszerre két értékes kincslelet bukkant föl a föld alól. Egy napszámos ember gyógyító gyökereket ásott s eközben az ásója körülbelül 30 centiméter mélyen egy fazékba akadt, a melyben 360 darab ezüst pénz volt, tallérnagyságu. A pénzdarábok Lipót király idejéből valók. Ugyanazon a tajon Illés János rigolózás közben egy 35 centiméter magas szentségtartót és egy 25 centiméter magas ezüst keresztet talált a föld alatt. Ezek valószínűleg Mátyás király korabeliek. A kétrendbeli leletet Bóka Jenő községi jegyző beküldötte a szolgabírói hivatalhoz. Azt hiszik, hogy a leletek helyén nagyon sok régiség van elásva s érdemes volna rendszeres ásatásokat rendezni.

Rablógyilkosságok. Decsen június 27-én éjjel Mózes Péter 75 éves halászbembert földjén levő kis nádas kunyhója előtt agyonverve találták meg. Hajnalban 2 és 3 óra között kellett történni a gyilkosságnak, mert lakásáról valamivel 5 óra előtt indult el a kunyhóhoz kis élelmiszerral és pálinkával, hogy hálóját a kunyhóból elvive, halászathoz fogjon. Társai, kikkel naponta halászgatni szokott, a megbeszélt idő elmúltával, 3 óra felé a kunyhóhoz mentek, hogy megnézzék, nem aludt-e el a Péter bácsi s ekkor fején több szurással s melle bezúzva már aludt véreben feküdt a szegény öreg ember. Erős gyanu van egy fegyveres csavargóra, ki ezen a környéken a munkások élelmiszereire szokott rájágni, a kit most erősen nyomoz a csendőrség.

Egy másik rablógyilkosságról a következőket írják.

A Nagyváradhoz nem messze fekvő Csucsá község határán vakmerő postarablás történt. A szilágy-somlyói postakocsis este a rendes időben megjelent a csucsai vasuti állomáson, hogy a Nagyvárad felől érkező postaküldeményeket átvegye. A 40 kilométernyi uton kocsi-
postával eszközlik a küldemények szállítását. A meg-
rakott kocsit a szokott órában indult az állomásról. Kedden hajnalhasadtával az országuton hajtó fuvarosok a posta-
kocsit a községi erdő alatt, az ut közepén felfordulva
találták. A kerekek össze voltak törve, a duplázár a
vasajtóról le volt erőszakosan feszítve s a postakocsis
pár lépésnyire a kocsit romjaitól az árokban hevert holtan,
véresen. A jelekből következtetve, egész biztosra veszik,

hogyan rablógyilkosok támadták a postakocsist, kit minden valószínűség szerint orvul ütöttek le, mert a fegyverét nem használta. A vizsgálat széles mederben folyik.

A timár mesterség. Timárnak lenni jó, noha a szomszédok többnyire más nézetten vannak. Jó pedig azért, mert nemcsak hogy jövedelmező mesterség, hanem egészséges is. A timárokat ugyanis a csersav, a mely a timár-mesterségben nagy szerepet játszik, baktériumölő tulajdonságánál fogva mintegy fertőtleníti mindennemű ragadós betegség, főleg kolera ellen. Így például az 1892-iki hamburgi kolera-járvány dühöngésekor azt tapasztalták, hogy azok az emberek, a kik timárműhelyekben dolgoztak, alig vagy éppen nem voltak kitéve a megfertőzés veszedelmének.

Világító fagolyó. A kolumbiai egyetem nagy könyvtárába különös világítási mód van bevezetve, a mely az olyasóknak az izzólámpák fénye által elgyöngült szemére valószínűségi jótétemény. Ez a világítási mód halványfehérre mázolt, mintegy 6 láb átmérőjű fagolyón alapszik. Mihelyt besötétedik, a terem négy sarkában gondosan elrejtett 8 hatalmas ívlámpának sugarai a golyóra vettetnek, úgy hogy a teremben levők sem a szénacsucokat, sem a közvetetlen fénysugarakat nem láthatják. Ez az eljárás oly világosságot ad, mely a nélkül, hogy a szemet a legkevésbé is megtámadná, mégis elég erős ahhoz, hogy a könyvtár minden részében dolgozni lehessen.

Halálos baleset lopás közben. A kőbányai Dreher sörfőzőben Steinkovics nevű munkás az éj csendjét arra akarta fölhasználni, hogy sört lopjon. A harmadik számú erjedő pinczébe mászott egy ablakon át az udvarról. Két palackot vitt magával, a melyeket megtöltött sörrel és aztán visszajött azon az uton, a melyen a pinczébe jutott. Midőn azonban az ablakot akarta elérni, belekapaszkodott ruhájával az ablak mellett forgó vaskerekbe, a mely felcsavarta magára a szerencsétlen tolvajt és aztán ledobta az öt méternyi mélységbe, a hol reggel a sörfőzők holtan találták. A rendőrség a szerencsétlen ember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállította, a hol fel fogják boncolni.

Paraszt-tragédia. Laskó községben lakodalmat tartottak. A nagyszámú násznép közt ott volt Molnár Sándor is, a bíró fia, a ki szerelmes volt a falu egyik szép leányába, Joó Boriskába. A legény szomorúan nézte, hogy a leány mással jobb kedvvel tánczol, mint vele. Egyszer azután odaszólt hozzá:

— Nem tánczolnál velem is?

— Várj a sorodra.

Molnár Sándor várt a sorára, s mikor félkezével átölelte Joó Borcsa karcsu derekát, a másik kezével markolatig döfte éles kését a leány szívébe, a ki holtan rogyott a földre. A muzsika elhallgatott, a bíró fiát vásra verve vitték a lakodalomból a börtönbe.

Negyvenkét öngyilkos honvéd. Az elmúlt esztendőben a magyar királyi honvédség csapattestéinél nem kevesebben, mint negyvenketten követtek el öngyilkosságot s kísérletet tizenegyen. Az öngyilkosságok a létszámnak 1·4 ezrelékét teszik ki, azaz minden 600-ik honvéd lett életuntta. Az öngyilkosságok száma a legnagyobb volt az I. (Budapest) kerületben, hol 19-en vették el az életet maguktól, második helyen áll e szomorú rendben a IV. (Pozsony) kerület, hol tizenegyen váltak meg életüktől. Legkevesebb volt az öngyilkosságok áldozata a III. (Kassa) és VII. (Zágráb) kerületekben, hol ketten-ketten ölték meg magukat. Azok közül, a kik öngyilkossági kísérletet követtek el, legtöbben képtelenek lettek hadi szolgálatra. A múlt évben 31.036 betege volt a honvédségnek. Ezek közül gyógyult 29.020, javult, de szolgálatra képtelen lett 1927, meghalt 84. Tehát a természetes halál csak kétszer annyi áldozatot szedett, mint az öngyilkosság s még e számból is le kell vonni nyolczat, a kik véletlen baleset folytán veszítették életüket.

Az utolsó akkord. Szokatlan szerencsétlenség tartja lázban Szurdok község lakosságát. Vészterhes felhők sötétítették a látóhatárt. Ősi — rossz — szokás szerint felmentek a toronyba zivatarok elébe harangozni: Lala Mihály, Vesze János, Petrika Flórián és János falubeli legények. Távolról tompán, ijesztően hallatszott az ég zengése, néha-néha vakító villám cikázott. Egyszerre — úgy négy óra tájon — siketítő recsenés, roppanás hallatszott; a templom felől vékony füstgömbök kerekedtek, a harang szava elnémult. . . . A halálra rémült emberek futottak a szentegyház felé, a honnét keserves sirás, jajveszékés hallatszott. A toronyba vezető tölgyajtót fölfeszítették és megdöböntö volt, a mit láttak az emberek. A haranglábnál ott feküdt a négy legény: kettő kinosan nyögött, sirt, a másik kettő meg se mocszant. Jóván Péter községi törvénybíró látta, hogy a villám járt azon a helyen és hozzálatott a mentéshez. Lala Mihályon már nem lehetett segíteni: halott volt. — Borzasztóan leperzselt eléketlenített testét a villám. Vesze Jánosnak tisztára feketék voltak a tagjai, de volt még benne lélek, de szemevilágát és hallását örökre elveszítette. A két Petrika fiúnak a rettentő ijedtségen kívül mi baja se történt. A harang a villám tüzeiben alaktalan tömeggé olvadt. A halálra sujtott Lala Mihály utolsó mozdulata csalta ki belőle az utolsó akkordot.

A világ legnagyobb erdősegeivel kétség kívül az amerikaiak és afrikaiak dicsekedhetnek. Ujabb mérések szerint a quebeci és ontarioi erdő Canadában 2700 km. hosszú és 1000 km. széles. Az Amazonfolyam völgyeit 3300 km. hosszú és 2000 km. széles erdőség borítja. A leghatalmasabb erdő azonban Afrika belsejében van, mely erdő 4800 km. hosszú és kb. 2—3000 km. széles.

Hogyan látnak a vakok? 1728-ban Chesedelm Vilmos angol orvos egy fiatal ember szeméről vette le a hályogot, a ki csak a sötétet és világosat tudta megkülönböztetni és születésétől kezdve vak volt. A műtét sikerült. Az orvos megfigyelte pacienseit. Mikor először vette le szeméről a kötöt a vak tágra nyílt szemmel nézett maga elé, de hirtelen lezárta pilláit s

hátrahökken, mert úgy érezte, mintha az előtt álló emberek horzsolnák a szemét, A távolságról nem tudott ítéletet alkotni, hosszú ideig, valamint aláról és nagyságról sem. Tudta, hogy a szoba a háznak egy része, de azért nem tudta elképzelni, hogy az egész ház nagyobb-nak lássék a szobánál. A kutyát és macskát mindig össze-
tévesztette; már szégyelte megkérdezni, hogy melyik a kutya, ezért egyszer a macskát megfogta, behunyt szemmel megtapogatta, azután hosszasan és merően megnézte. Ezentul már megismerte a macskát. Nagyon csudálkozott azon, hogy nem azok a tárgyak tetszenek neki legjobban, a miket vak korában kellemeseknek és szépeknek gondolt, valamint nem azt a gyümölcsöt találta legszebbnek, ami neki legjobban ízlett. Érdekes kísérlet volt, a mit vele képekkel tettek. Az hitték, hogy azonnal föl-
ismeri, mit ábrázolnak, de nem úgy volt. Összeviszsa festett lapoknak gondolta. Csak két hónap múlva vette észre, hogy a képek alakokat ábrázolnak. Mikor aztán megérintette a képeket, azon csédálkozott, hogy hogyan lehet laposnak érezni azt, a mi gömbölyűnek látszik s megütközve kérdezte, hogy az ujjá csaija-e meg vagy a szeme? Annyira megtartotta vak korában fölveti szoká-
sait, hogy p. o. este világosságot nem kívánt, hanem a sötétben járt-kelt a szobákban.

Hibaigazítás. Lapunk hirdetési rovatában Forek Rezső szászsebesi kereskedő ur által közze tett hirdetménybe sajnálatos hiba csuszott be. A vadász-fegyvereknél ugyanis az van mondva, hogy „kétcsövű lancaster vadászfegyverek 13—18 frtig es teljebb,” mely hiba számos tévedésre adott alkalmat, a mennyiben többen küldtek megrendelést 13 írtos kétcsövű lancaster fegyverre. Mint a mai számunkban megjelent hirdetésből látható, 13—18 frtig egy csövű, 18—30 frtig pedig két csövű lancaster fegyverek kaphatók. A fegyvereket személyesen is megtekintettük s meggyőződünk, arról, hogy azok úgy csinos kiállításuk, mint jóságuk által az igényeknek teljesen megfelelnek. Több beérkezett tudakozódásra még arról is értesítjük a tisztelt megrendelőket, hogy a részletfizetésre

való megrendelésnél egy a közvetlen főlebbvaló jótállásával s pecsétjével ellátott, utóbbinak hiján pedig a községi elüljáróság által előttemezett kötelező okirat vagy váltó küldendő be. Nagyon természetes, hogy a részletfizetésre vett fegyverek ára némi-csekély összeggel emelkedik.

Megkövesedett fák. Márvány, gránit és egyéb nemesebb kőzet surrogatumaúl használni czélja egy Dél-Dakotában, az Egyesült Államokban alapított részvénytársaságnak. Ezen társaság egy Holbrockban felfedezett nagy megkövesedett erdőnek köszönheti keletkezését. A fa-kőnek tűzetesebb megvizsgálásánál tűnt ki, hogy könnyen fényszerthető, achát-keményiségű és hogy asztallapok stb előállításra nagyon alkalmas. A fa sötétebb színű erezete előnyösen tűnik ki.

Szerkesztői üzenetek.

Nagy-Somkut. Legzélszerűbb lenne, ha valamely kincstári erdőhatósághoz folyamodnék napibéres segédőrré való fölvétel végett; ezt irásából és irányából következtetett ügyessége és képzettsége mellett nem lesz nehéz elárnie, kivált ha fölsorolt tevékenységéről jó bizonyítványt tud fölmutatni. Igaz, hogy ilyen esetben 60 kr. napibérnél többre nem számíthat, de hát azt tartja a közmondás, hogy „szegény ember vízzel főz.“ Ha már egyszer oda bejutott s annak idején a vizsgát is sikerrel leteszi, kinevezését hamarosan várhatja. Aki közel van a tűzhöz, jobban melegszik.

Varga V. Antal urnak. Előfizetése az év végéig van rendezve.

Kiss Pál urnak Ilyefalva. A beküldött 1 frttal márczius 31-ig rendezte az előfizetését, az év végéig e szerint még 3 frt jár.

M. I. urnak. A névmagyarosítás ügyében forduljon Telkes Simon urhoz, a névmagyarosító egyesület titkárához (Budapest, Ferencziek tere) s írja meg neki, ki vagy kik azok, kik nevüket változtatni óhajtják s vannak-e közöttük kiskorúak. Ő majd megadja a leghelyesebb utbaigazítást minden díj nélkül.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott
1847.

Brausweller & Fia
Órák, Ékszerek 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képezárjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

RASSER JÓZSEF csász. és kir. szab. ferlachi fegyvergyárának főraktára.

A vadászati idény közeledtével van szerencsém a tisztelt vadászat-kedvelőknek figyelmét Rasser József ferlachi (karinthiai) legjobb hírnévnek örvendő fegyvergyarából közvetlenül felszerelt, vadász-fegyver és szerelvényekben bővelkedő dús raktáramra fölhívni.

Egy csövű lancaster vadászfegyverek 13—18 frtig; két csövű 18—30 frtig.

Lancaster-Express-Rifle két csövű golyós fegyver 30—50 frtig és feljebb.

Különféle vadászati szerelvények, töltények, fojtások, gyutacsok, sörét stb. bármily mennyiségben és a legmérsékeltebb árakon kaphatók.

Megfelelő kezesség mellett vadászfegyvereket kényelmes

részletfizetés

mellett is szállítok, mely esetben az árak megfelelően emelkednek.

Borraktáram dúsán el van látva különféle csemege- és asztali borokkal saját pinczéből.

Palaczkborok árai: Legfinomabb I. rendű Traminer 1 liter 50 kr. 0.7 liter 40 kr.
 " I. " Magyarádi 1 " 40 kr. 0.7 " 30 kr.
 " I. " Asztali bor 1 " 35 kr. 0.7 " 28 kr.

Ugyanezek 50 literes hordókban és azon fölül megfelelő árkedvezmény mellett. Tisztelettel

FOREK RUDOLF, Szász-Sebesen (Erdély).

Az "Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére" főgynöksége.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjal megbízott

a nagytekintetű erdétisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
 Ő csász. és kir. Fensége őzsei Főherczeg udvari szállítói
 A földmivelés m. kir. inisterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.